

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

<i>Ульянова Галина Олексіївна, Ульянов Олексій Іванович</i> СВОБОДА ТВОРЧОСТІ ТА ЇЇ ЗМІСТ	657
<i>Бааджи Наталія Пилипівна</i> РОЛЬ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК У ЦИФРОВОМУ МАРКЕТИНГУ	659
<i>Галунова Лариса Ігорівна</i> ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (НЕЙРОМЕРЕЖ) У ПРАВОВІЙ СФЕРІ	661
<i>Ennan Ruslan</i> LEGAL REGULATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE EUROPEAN UNION	664
<i>Кирилюк Алла Володимирівна</i> ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕРНЕТ-ПРАВОВІДНОСИН	667
<i>Кравченко Олександр Миколайович</i> КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ ТА КОНФІДЕНЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	670
<i>Бугаєць Альона Сергіївна</i> РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗАСОБАМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ...	673
<i>Височин Дмитро Олександрович</i> ПАРАЛЕЛЬНИЙ ІМПОРТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ	675
<i>Hrytseniuk Vladyslav, Golovatyuk Ivan</i> THE PROBLEM OF IDENTIFYING INTERNET USERS	676
<i>Козир Олександр Олександрович</i> ОСОБЛИВОСТІ КОРИСТУВАЦЬКОГО КОНТЕНТУ	678
<i>Ларіонов Владислав Сергійович</i> ПРАВОВА ОХОРОНА ТВОРІВ, СТВОРЕНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	680
<i>Шендрік Ірина Сергіївна</i> ПРИРОДА ТА СУТНІСТЬ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ ЯК ОБ'ЄКТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ	683

СЕКЦІЯ 16. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

<i>Подцерковний Олег Петрович</i> ЩОДО НАГАЛЬНИХ КРОКІВ УСУНЕННЯ ОКРЕМИХ ПЕРЕШКОД ДЛЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ В УКРАЇНІ	685
<i>Будурова Ганна Миколаївна</i> НОВЕЛИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	687
<i>Войнарівський Микола Миколайович</i> ПРО ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПОЗИЧЕННЯ ДОСВІДУ НІМЕЧЧИНИ ПРИ ВДОСКОНАЛЕННІ АДМІНІСТРАТИВНО- ГОСПОДАРСЬКИХ САНКЦІЙ В УКРАЇНІ	690
<i>Добровольська Володимира Володимирівна</i> ЩОДО ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПЕРІОД ВОЄННИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	692
<i>Згама Антоніна Олександрівна</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ: ШЛЯХ ДО СПРАВЕДЛИВОГО ТА ЕФЕКТИВНОГО СУДОЧИНСТВА ..	694
<i>Квасніцька Ольга Олексіївна</i> ДО ПИТАННЯ ПРЕДМЕТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОГО ПРАВА	696
<i>Попелюк Вадим Павлович</i> ЩОДО ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ ДОСТУПНОГО ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ ЖИТЛА “Є-ОСЕЛЯ” НА ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ	699
<i>Бабалунга Олесь Михайлович</i> МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	701
<i>Велєв Іван Іванович</i> ЩОДО АДВОКАТСЬКОГО ГОНОРАРУ У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ	703
<i>Зарічанський Григорій Віталійович</i> СВІТОВИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КРИПТОБІРЖ ТА ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТИ	705
<i>Ковалевич Ігор Ігорович</i> ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ВИЗНАЧЕННЯ КРИПТОВАЛЮТИ	707
<i>Кубрак Гліб Олегович</i> МІСЦЕ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МСБ В ДЕРЖАВНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ТА ПРАВОВІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	709
<i>Ляховецький Олександр Олександрович</i> ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	712
<i>Попович Павло Олександрович</i> ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ПРИТРИМАННЯ ЯК ГАРАНТІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ЗЕД(В УМОВАХ ЕВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ)	714

5. Anderl A., Tlapak N. DSGVO Update: EuGH klärt Voraussetzungen für Geldbußen gegen juristische Personen. *DigitalIndustries Group*. URL: <https://www.dorda.at/de/news/dsgvo-update-eugh-klart-voraussetzungen-fuer-geldbussen-gegen-juristische-personen> (дата звернення 27.03.2024).

Ключові слова: адміністративно-господарські санкції, господарське право, Німецький комерційний кодекс, відповідальність юридичних осіб.

Keywords: administrative and economic sanctions, economic law, German Commercial Code, liability of legal entities.

Добровольська Володимира Володимирівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,

доцент кафедри господарського права і процесу, кандидат юридичних наук, доцент

ЩОДО ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПЕРІОД ВОЄННИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

З лютого 2022 року Україна опинилася у суворих умовах господарювання – періоду воєнної економіки. Кожен третій суб'єкт господарювання опинився у скрутному становищі та у ситуації неплатоспроможності. Держава, як ніколи повинна забезпечити належні та безпечні умови господарювання для кожного суб'єкта господарської діяльності, адже саме вона зацікавлена в його існуванні, діяльності та стану платоспроможності. Одним із доволі ефективних засобів підтримки та існування економіки в належному стані є залучення інвестицій у різні сфери господарювання. Доволі багато існує прикладів іноземного інвестування у вітчизняну економіку у період сьогодення. Так, турецький гігант **OnurGroup** вирішив інвестувати у видобуток графітової руди на Городнявській ділянці Буртинського родовища у Хмельницькій області. У березні компанія отримала відповідний дозвіл Держслужби геології та надр України. За розрахунками, на базі розвіданих запасів цієї ділянки може бути створене потужне підприємство з річною продуктивністю з видобутку і переробки руди в обсязі 1 млн тонн і випуску графітового концентрату в кількості 55,9 тис тонн.

Норвезька компанія **Scatec** розвивала сонячну енергетику в Україні задовго до повномасштабної війни. До 2021 року вона запустила 5 потужних СЕС на Київщині, Черкащині та Миколаївщині. Наразі спільно з Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC) компанія планує розгортання в Україні блочно-комплектного рішення для генерації та зберігання сонячної енергії ScatecRelease. Це допоможе диверсифікувати генерацію в нашій країні.

У відновлювану енергетику інвестує також **OnurGroup**. Зараз підприємство має потужності в 150 МВт та планує розвивати новий проєкт у Закарпатській області. Встановлення вітрогенераторів потужністю 120 МВт обійдеться компанії у \$150 млн. Реалізувати цей проєкт планують за два роки. На думку економістів «очевидно, що продовження повномасштабної війни не дозволить зменшити економічні ризики для зарубіжних інвесторів та швидко відновити втрачені обсяги прямих іноземних інвестицій, але буде спостерігатися позитивна динаміка до їх зростання, враховуючи позитивні темпи відновлення економіки України, навіть у такий складний час» [1, с. 54].

Згідно з інформацією, розміщеною на інвестиційній платформі AdvantageUkraine: географічне розташування України робить її важливим транзитним коридором для торгівлі. Логістика є одним із найважливіших секторів економіки, з розгалуженою мережею залізниць та автомобільних доріг, морськими та річковими портами, аеропортами». Також зазначається, що транспортні вузли України доступні для всіх видів транспорту. Україна має великий потенціал, адже розташована на перетині доріг Європи, Азії та Близького Сходу, включена до Нового шовкового шляху, з виходом до моря. Враховуючи теперішні тенденції у транспортно-логістичній галузі

має всі шанси вийти на перше місце в Європі, обігнавши навіть Польщу. Україна одна із найпривабливіших країн у Європі для розміщення бізнесу та найбільш конкурентоспроможних за вартістю. У країні впроваджено спрощені юридичні процедури для ведення бізнесу, а держава, зі свого боку, надає гарантії безпеки інвестицій. Закон про підтримку значних іноземних інвестицій також сприяє сприятливому інвестиційному клімату енергосистему [2]. Дійсно, Україна в силу свого вигідного природно-географічного розташування, клімату та інших умов має великий потенціал для реалізації різноманітних багатофункціональних інвестиційних проєктів.

Ключовими у активізації процесу залучення іноземного капіталу в економіку країни, але потребують свого доопрацювання, зокрема є:

- зміцнення правового поля – сприятливі нормативно-правові умови для інвестиційної діяльності, верховенство права та прозорість прийняття управлінських рішень;
- відновлення зруйнованих потужностей та розбудова потужної інноваційної інфраструктури (бізнес-інкубаторів, індустриальних парків, кластерів);
- сприяння розвитку ВПК України спираючись на стандарти НАТО та інноваційні тренди;
- продовження судової реформи, оскільки незавершений процес трансформації судової системи є ключовим бар'єром не лише в питанні залучення інвестиційних коштів в Україну, але й для досягнення мети євроінтеграційного курсу та вільного виходу у міжнародний економічний простір;
- запровадження механізму державного страхування та інформаційної підтримки іноземних інвестицій в умовах війни;
- активний пошук сучасних платформ та інноваційних інструментів для залучення іноземних інвестицій [3].

З метою стимулювання залучення в економіку України стратегічних інвесторів, підвищення інвестиційної привабливості України, створення нових високооплачуваних робочих місць, а також зростання конкурентоспроможності економіки через запровадження державної підтримки великих інвестиційних проєктів прийнято Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні». 09 серпня 2023 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проєктів із значними інвестиціями», основною метою якого є стимулювання залучення зовнішніх та внутрішніх інвестицій шляхом спрощення вимог до інвестиційних проєктів із значними інвестиціями, удосконалення форм державної підтримки для реалізації таких проєктів, що створить сприятливі умови для залучення більшого кола інвесторів та збільшення кількості інвестиційних проєктів із значними інвестиціями, а також сприятиме розвитку регіонів, де вони будуть реалізовуватися.

Таким чином, інвестування в умовах воєнної економіки є важливим чинником її стабільності, джерелом фінансування та важелем для її подальшого ефективно-конкурентного розвитку. Майже всі сфери господарювання потребують значних інвестицій, як то: *промисловість, сільське, лісове та рибне господарство, транспорт, складське господарство, пошта та кур'єрська діяльність, оптова та роздрібна торгівля, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування, будівництво, охорона здоров'я та надання соціальної допомоги, інформація та телекомунікації, операції з нерухомим майном.*

Прийняття сучасних нормативно-правих актів щодо проблемних аспектів інвестування, його заходів заохочення та підтримки – це дієва та активна робота правотворчих органів в умовах сьогодення, яка обов'язково певні результати у вигляді практичного здійснення інвестиційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Шубалий О. Аналіз поведінки європейських інвесторів під час війни в Україні. *Економічний форум*. 2023. № 1 (4). С. 50–55.

2. Інвестування в Україну під час війни. URL: <https://trans.info/ua/investuvannya-v-ukrayinu-pid-chas-viyny-327240> (дата звернення 30.03.2024).

3. Панкова Л. І. Аналіз тенденцій та перспектив залучення іноземних інвестицій в умовах економіки війни. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view> (дата звернення 30.03.2024).

Ключові слова: інвестування, інвестиції, сфера господарювання, ефективна економіка, нормативне забезпечення.

Keywords: investment, investments, economic sphere, efficient economy, regulatory support.

Згама Антоніна Олександрівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри господарського права і процесу, кандидат юридичних наук, доцент*

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ: ШЛЯХ ДО СПРАВЕДЛИВОГО ТА ЕФЕКТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

У сучасному світі, де технології швидко змінюють наш спосіб життя й взаємодії, правосуддя також не може залишитися осторонь від цифрової трансформації. Цифрові інновації в правовій сфері мають потенціал не лише покращити ефективність та доступність судочинства, але й підвищити рівень довіри громадян до правосуддя, забезпечуючи більш справедливий та прозорий систему. У контексті стрімкого розвитку інформаційних технологій, правова система має адаптуватися до нових вимог і можливостей. Відповідно, дослідження та аналіз цифрової трансформації правосуддя стає важливим завданням, яке спрямоване на вдосконалення правової системи для досягнення її основної мети – забезпечення справедливості та правопорядку.

Розвиток судочинства охоплює різноманітні напрями, спрямовані на покращення ефективності, доступності та справедливості правосуддя, й може здійснюватися як через диджиталізацію судових процесів, так і через створення нових моделей судових процесів (наприклад, використання онлайн судів для вирішення малозначних справ і справ незначної складності).

Диджиталізація судових процесів, будучи важливим етапом у модернізації та оптимізації судочинства, передбачає використання цифрових технологій для автоматизації та оптимізації різних аспектів судових процедур, що включає в себе перехід від традиційних паперових форматів до електронних систем та дозволяє проводити судові процедури й взаємодіяти з судовими органами в онлайн-режимі.

Українська судова система активно розвивається в напрямку цифровізації, щоб забезпечити більшу доступність, ефективність та прозорість судових послуг для громадян та підвищити рівень довіри до судової системи. Так, у рамках диджиталізації судових процесів в Україні впроваджуються низка ініціатив, серед яких: електронні системи управління справами; онлайн-платформи для подання документів та заяв; електронні судові слухання; електронний обмін інформацією між судовими установами та учасниками процесу тощо.

Водночас значним кроком у напрямку модернізації судової системи і покращення доступності правосуддя може виявитися впровадження онлайн судів. Зокрема, такий позитивний досвід зарекомендував себе в Австралії, Великій Британії, Канаді, Китаї, Сінгапурі, США.

Зазначимо, що наразі вже можемо виділити декілька етапів еволюції віртуальних судових систем. Якщо онлайн суди першого покоління мали на меті розгляд нескладних спорів з використанням письмової електронної комунікації шляхом незначної обробки даних й алгоритмізацією процесів [1, с. 189] та вирізнялися перенесенням комунікації в онлайн простір з проведенням онлайн судових засідань або без їх проведення, на основі виключно електронної комунікації [2, с. 68], то онлайн суди другого покоління покликані розробляти нові процеси,